

“De Schrift zegt ons dat 'de jonge mensen visioenen hebben en dat de ouderlingen dromen'. Dit verleent me het recht – op mijn leeftijd! – om u mijn dromen kenbaar te maken voor uw werkzaamheden en voor de komende synode.”

Zo begon kardinaal Suenens in 1985 een toespraak die volop inspiratie biedt voor de wereldwijde bezinning die nu gaande is over de synodaliteit van de Kerk.

Kardinaal Suenens was voor paus Johannes XXIII de belangrijkste adviseur bij het bepalen van de inhoudelijke grondlijnen voor het Tweede Vaticaans Concilie. Hieronder het vervolg van zijn toespraak, met tussenkopjes van onze redactie:

De binnenkant van kerk-zijn

“Met de instemming van Johannes XXIII heb ik eertijds voorgesteld dat Vaticanum II gericht zou zijn op de Kerk *ad intra en ad extra* (naar binnen en naar buiten).

Moge de synode duidelijk de noodzaak te kennen geven voor de christenen om morgen de pinksterervaring over te doen, met andere woorden het 'doopsel in de Geest' te ontvangen dat de Kerk geschapen heeft en dat haar het elan gegeven heeft. Alvorens de christenen van morgen te catechiseren, moet hun verkondigd worden wie Jezus Christus is.

Dit is het voorafgaande *kerygma*. Men moet hun de ervaring van het Cenakel laten meemaken – ik zeg wel het Cenakel – die een ervaring is van diepe bekering, van herkenning van de verrezen Jezus Christus, van openheid en onthaal voor de Heilige Geest, zijn gaven en charismata, in het vuur van Pinksteren.

Jezus ontmoeten

De christenen moeten Jezus Christus ontdekken, Hem ontmoeten of beter nog, zich laten ontmoeten door Hem.

Wij moeten pedagogische bakens uitzetten, allerlei vormen van neocatechumenaat. Eertijds herkerstende men de parochies door de missies*, vandaag moet men ongetwijfeld de massa's opdelen in kleine groepjes christenen, en die in het Cenakel uitnodigen bij kleine groepjes. Men kan zich de meest verscheiden types van retraites voorstellen, op voorwaarde dat zij bezield zijn door de Geest van Pinksteren, gedragen en ondersteund door de broederlijke eenheid van onze broeders in het geloof en dat men er leert het Cenakel te

verlaten en het aangestoken vuur om zich heen te verspreiden.

Middelen en redenen om te leven

En dat brengt ons ertoe de omvang van onze apostolische taken te herzien. Er zijn er die liggen in de lijn van de vleeswording, in het verlengde van het mysterie van Jezus die zich identificeert met zijn broeders de mensen en die ons zal oordelen over de liefde die wij beleefd hebben in solidariteit met de naaste. Maar wij moeten ook expliciet aan de mensen de boodschap zelf van het heil in woorden en in daden overbrengen. Wij moeten hun tegelijkertijd de middelen geven om te leven – op dit punt is er vandaag een dramatisch tekort op wereldvlak, maar wij moeten hun ook redenen bieden om te leven. Wij moeten de materiële armoede – van het lichaam – tegemoet komen, maar ook de geestelijke vormen van armoede, al dan niet bewust, die ons interpellieren.

God doen kennen

Wij mogen nooit vergeten dat wij geschapen zijn niet enkel (volgens onze oude catechismus) 'om God te kennen, Hem te beminnen en te dienen', maar om Hem te doen kennen, te doen beminnen en Hem te doen dienen. Er valt nog een lange weg af te leggen opdat deze plicht en deze noodzaak integrerend deel zouden uitmaken van ons christelijk handelen.

Hier situeert zich de oproep van dit ogenblik, datgene wat, zo lijkt het me, 'de Geest zegt tot de Kerken'.

Uitwendige vormen en de Bron

De voortdurende bekering ligt erin de vernieuwing van de Kerk te denken in termen van reorganisatie, van aanpassing van de uitwendige vormen, van structuurhervorming op de wijze van de menselijke instellingen. Een Frans bisschop, mgr. Matagrín schreef me ooit een zin die ik nooit heb vergeten: *'Wij zijn in staat om pijpleidingen en kanaalstelsels aan te leggen, maar wij zijn niet in staat om een bron te doen ontspringen.'*

Zonder de noodzaak van sommige hervormingen te ontkennen, ging Johannes XXIII naar de kern van de zaak, naar de bron van levend water, toen hij de christenen opriep de gave van God te ontvangen, opdat zich een nieuw Pinksteren zou voltrekken over de Kerk.

De Kerk heeft altijd behoefte om opnieuw grondvest te worden daar waar zij grondvest was, met andere woorden in de Bovenzaal, het Cenakel, in de grondleggende ervaring dat het gebeuren van Pinksteren was.”

Tot zover de toespraak van kardinaal Suenens in 1985, aan het begin van de Buitengewone Synode van 1985, waarop hij was uitgenodigd wegens zijn rol bij het Tweede Vaticaans Concilie.

Uit *Terugblik & Verwachting*, L.J. kardinaal Suenens, 1991, blz. 303 – 304. Met toestemming op www.stucom.nl geplaatst.

Roeping en zending van de leken**

*Toen hij op 86-jarige leeftijd hierover schreef in het boek *Terugblik & Verwachting*, situeerde hij deze toespraak in 1987, aan het begin van de bisschoppensynode over de roeping en zending van leken *die in 1987 plaatsvond*. Op die synode was hij echter niet aanwezig, wel op de bijeenkomst van Synode '87 die erop volgde in Breda.*

Deze toespraak heeft alles te maken met de roeping en zending van de leken en met de synodaliteit van de Kerk, waar de komende bisschoppensynode over gaat en we nu allemaal over moeten meedenken en mee spreken.

Democratie van de heiligheid

Kardinaal Suenens reageerde in zijn boek *Terugblik & Verwachting* (blz. 171) ook op de vrees bij paus Paulus VI, dat de nadruk op collegialiteit en medeverantwoordelijkheid binnen de Kerk te maken zou hebben met ‘democratisering’.

“Ik wilde klaar en duidelijk herhalen dat de Kerk voor mij een gemeenschap is in de Heilige Geest en dat het de christenen zijn die het meest met God verbonden leven, die voorrang genieten om te verstaan ‘wat de Geest zegt tot de Kerken’ en dat voor mij het Concilie en als gevolg daarvan de Vernieuwing in de Heilige Geest het accent gelegd hebben op de democratie van de heiligheid, die niets te maken heeft met het algemeen kiesrecht. Het zijn blijvende waarheden die niet altijd herhaald worden, maar die nog sterker zijn als ze uitgesproken worden.

*Herkerstening van parochies door missies: dan kwam er een pater die een aantal dagen achter elkaar in de parochiekerk preekte om de parochianen te helpen tot inkeer te komen. Ook in Nederland en België werden er tot de jaren zestig volop missies in de parochies gegeven. Het gaf de paters ‘met de donderpreken’ veel bekendheid (www.kloosterwittem.nl). K.S.

Uit *Bouwen aan de Nieuwe Aarde 2021-5*

[**blauwe letters zijn toegevoegd op stucom.nl]

Meer over ‘doopsel in de Geest’: www.kcv-net.nl/kcv/inhoudelijk/gedoopt-met-de-geest

Meer van kardinaal Suenens op www.stucom.nl:

[0238](#) Overzicht teksten Kardinaal Suenens op www.stucom.nl

[0238uk](#) Cardinal Suenens on charismatic renewal - collected texts

[0238fr](#) Documents de Malines français

[0374](#) Tweede Vaticaans concilie over christengelovigen, dat zij priester, profeet, koning, apostel, leraar en herder zijn.

[0342](#) Meest gezaghebbende r.-k. publicaties over de oecumene: *Vaticanum II Unitatis Redintegratio* en *Ut unum sint* Vaticanum II over katholieke deelname aan de oecumenische beweging